

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Til Weekendavisen
Synne Rifbjerg

København de 15. december 2020

Kunsten har mange stemmer — lyt til dem!

Akademiraadet har fulgt debatten i medierne om busten af Frederik V.

Akademiraadet er statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål, der angår billedkunst og arkitektur og har trods navnesammenfaldet og en fælles historie ikke længere nogen sammenhæng med Kunstakademiets Billedkunstsoler.

Busten var en del af Akademiraadets samling og som forvalter af en statslig kunstsamling var Akademiraadet naturligvis forpligtet til at anmelde bortkomsten/hærværket. Der er endnu ikke klarhed over, hvor meget det vil koste eventuelt at støbe en ny gipsfigur. Og Akademiraadet har ikke taget stilling til, hvorvidt dette skal ske.

Som Akademiraadet tidligere har givet udtryk for, mener vi ikke, at ødelæggelsen af vores fælles kunst kan retfærdiggøres ved at udlægge det som en kunstnerisk happening, i en ellers nok så relevant sags tjeneste. I et demokrati er alle lige for loven og det gælder også for kunstnere.

Når det er sagt, er der hverken noget nyt eller principielt forkert i, at billedkunst vækker debat og også trækker en værdimæssig diskussion med sig. Kunsten har en over hundrede år lang tradition for at være med til at bryde grænser. Én forståelse af kunsten i det moderne verdensbillede er netop, at den sætter ting til diskussion og udpeger aspekter af livet, som en bredere offentlighed måske overser, og som dermed potentielt skaber en fornyelse. Der er talrige eksempler på, at kunst har skabt forargelse, og der er også både historiske og nutidige eksempler på, at kunstnere i deres værker har brudt loven. Der gælder den samme lov for kunstneriske handlinger som for alle andre handlinger. Og der gælder den samme ytringsfrihed for kunstneriske ytringer som for alle andre ytringer. Det virker mindst lige så vigtigt at minde om i den verserende diskussion.

Det, der vækker Akademiraadets bekymring er, at den aktuelle sag om Frederik V busten får nogle debattører og politikere til at betvivle hele Kunstakademiets Billedkunstskolers opbygning, og tilmed hele institutionens eksistensberettigelse.

Det komplicerer naturligvis diskussionen, at aktionen ikke er en enkelt kunstners værk, men udspringer af et undervisningsforløb på Kunstakademiets Billedkunstskoler. Det er paradoksalt, at netop dette virker som en rest fra et patriarkalsk system, hvor underviseren udlever sit eget projekt gennem de studerende, uden at tage hensyn til de studerendes livssituation.

Uanset dette, er det vigtigt at minde om, at armslængdeprincippet mellem Folketingets politikere og kunstens institutioner er bærende søjler i vores demokrati.

Akademiraadet mener, at de mangfoldige positioner og til dels særegne diskurser, der findes på Kunstakademiets Billedkunstskoler er en naturlig ting, idet Kunstakademiet netop er et sted, hvor den slags diskussioner skal have hjemme - med plads til mange holdninger og debat. Én debattør skrev, at det kan se ud som om, at Kunstakademiets Billedkunstskoler er hjemsted for hjemmestrikkede teorier. Og det er faktisk ikke en dårlig beskrivelse af en stor del af det arbejde, som foregår i den kunstneriske proces: kunst befinder sig et sted mellem dyb subjektiv erfaring og inspiration fra andre vidensområder. Kunsten inddrager viden, men det ville være en stor fejl at underlægge kunsten en forestilling om forskningsmæssig stringens i akademisk forstand.

Til gengæld kan man og skal man arbejde for at nå frem til den højeste kunstneriske kvalitet. Man skal kunne diskutere arbejdet på skolerne kritisk ud fra de kriterier, de studerendes værker opstiller.

Med dette kunstfaglige udgangspunkt kan Akademiraadet ikke støtte aktionen. Akademiraadet mener ikke, at aktionen har formået at løfte de intentioner som "De Anonyme Billedkunstnere" erklærer i deres manifestlignende breve. Der er rejst en stor debat, men debatten er kommet til at handle om Kunstakademiets Billedkunstskolers legitimitet og ledelse, frem for om Danmarks kolonihistorie og dennes nutidige eftervirkninger.

Akademiraadet er bekymret for Kunstakademiets Billedkunstskoler, som Akademiraadet betragter som en vigtig og enestående institution, der gennem en lang årrække, trods voldsomme nedskæringer, har fastholdt et internationalt udsyn og niveau, og som har uddannet en række fremragende kunstnere, herunder flere, der arbejder med et identitetspolitisk perspektiv i deres værker. Vi kan ærgre os over, at kunsten ikke generelt nyder den samme presseopmærksomhed og politiske bevågenhed som dens skandaler. Og vi kan spekulere over, om ikke netop denne overfladiske mediebehandling giver os værker og diskussioner som den vi står med nu, i stedet for det samfundsmæssige udbytte af kunsten, som vi kunne have.

Det er debatteret i forskellige fora, om Kunstakademiets Billedkunstskoler skal have en bestyrelse. Den debat er pludselig rykket tættere på. Om end det umiddelbart kan lyde som en fornuftig løsning på udfordringerne, mener Akademiraadet ikke, at en bestyrelsesmodel er den rette for en lille institution som Kunstakademiets Billedkunstskoler. Det er en uddannelse, der i høj grad skal tilpasse sig de individuelle studerende/kunstnere, den uddanner. Dette er svært foreneligt med den gængse logik i bestyrelses arbejde, hvor der lægges stor vægt på de målbare resultater, mens det som bekendt er svært at måle den kunstneriske udvikling. Efter Akademiraadets opfattelse må alle kunstakademier leve et udsat liv i offentligheden. Kunst står hele tiden i nær kontakt med sin omverden og skal være en del af den. Kunstakademier skal, ligesom universiteter, være institutioner, der søger at dele deres viden og indsigt med resten af samfundet. Der skal være plads til uenighed, og til forskellige teorier og metoder.

Akademiraadet opfordrer politikere, presse, debattører — alle — til at opsøge, opleve og diskutere de mangfoldige værker, som kunstnere, der er uddannet på de danske kunstakademier, har skabt i stedet for at fokusere på enkeltsager som den om busten af Frederik V.

AKADEMIRAADET

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Akademiraadet står til rådighed som rådgiver i kunstneriske spørgsmål for kommunale myndigheder.